ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **K. S.**, zast. JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem, se sídlem Bašty 413/2, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2012, č. j. 33 A 36/2012 - 19,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2012, č. j. 33 A 36/2012 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 10. 2012, č. j. 33 A 36/2012 - 19, odmítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2012, č. j. MPSV-UM/4701/12/9S-JMK, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 11. 11. 2011, č. j. 246221/2011/BBA, o nepřiznání příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění soud uvedl, že žalobu jménem žalobce podala jeho matka S. S. a připojila plnou moc ze dne 24. 6. 2012 k zastupování při úředních jednáních. Usnesením ze dne 7. 9. 2012 soud žalobce vyzval k doplnění plné moci opravňující jeho matku jednat jeho jménem v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného a poučil jej o následcích nevyhovění výzvě. Dne 20. 9. 2012 doložila matka žalobce plnou moc k zastupování v úředních jednáních. Soud citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, sp. zn. 4 Azs 199/2004, a konstatoval, že předložená plná moc neprokazuje oprávnění Mgr. S. S. podat jménem žalobce žalobu a dále ho v řízení zastupovat. Protože žalobce přes poučení soudu nepředložil ve stanovené lhůtě řádnou plnou moc, nezbylo soudu než žalobu odmítnout

podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel") konstatoval, že po výzvě soudu na jeho námitku, že plná moc byla přiložena k žalobě, soudní úřednice sdělila, že se plná moc mohla někde ztratit. Proto chybějící plnou moc nahradil jinou. Kdyby nebyl uveden v omyl, že je plná moc ztracena a bylo by jasné, že je špatně napsaná, mohlo být vše rychle napraveno. Zdůraznil, že je skutečně závislý na pomoci jiné osoby, proto vše vyřizuje matka. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 21. 11. 2012, č. j. 4 Ads 119/2012 - 22, ustanovil zástupcem stěžovatele JUDr. Tomáše Truschingera, advokáta.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel namítal, že nebyly splněny procesní podmínky pro odmítnutí žaloby. S ohledem k všem okolnostem byla plná moc ze dne 20. 9. 2012 dostatečná a na jejím základě bylo možné v řízení pokračovat. Jedná se o generální plnou moc, kterou teorie i praxe připouští. Stěžovatel je závislý na péči své matky, která je starobní důchodkyní bez právnického vzdělání. Přehnaný formalismus krajského soudu porušuje základní práva a svobody stěžovatele - právo na soudní ochranu. Podotkl, že krajský soud požaduje po účastnících formálně správnou formulaci jejich úkonů a sám chybně označil žalovaného jako *„Ministerstvo vnitra a sociálních věcí"*. Podle stěžovatele nejde o zřejmou nesprávnost, toto pochybení činí napadené usnesení nepřezkoumatelným.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejím doplnění.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, „[j]*e-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.*" (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žaloba byla původně podána u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 1. 8. 2012, č. j. 4 Ad 38/2012 - 9, postoupil Krajskému soudu v Brně. K žalobě byla připojena plná moc: *„Dávám plnou moc své matce Mgr. S. S., aby mě zastupovala při úředních jednáních. K. S., narozen X, bytem K. 2, B.*". Usnesením ze dne 7. 9. 2012, č. j. 33 A 36/2012 - 12, krajský soud vyzval stěžovatele k doplnění plné moci opravňující jeho matku jednat jeho jménem v řízení o žalobě; v odůvodnění uvedl, že stěžovatel předložil plnou moc k zastupování při úředních jednáních, která však neopravňuje matku k podání žaloby a jednání jeho jménem v

soudním řízení. Dne 20. 9. 2012 předložila matka stěžovatele plnou moc: *„Já, K. S., narozený X, bytem K. 2, B., dávám plnou moc své matce Mgr. S. S., narozené X, bytem B., K. 2, aby mě zastupovala v úředních jednáních.“*

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nesprávného označení žalovaného, které podle názoru stěžovatele není zřejmou nesprávností. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Je zcela evidentní, že krajský soudem zmíněné *„Ministerstvo vnitra a sociálních věcí“* neexistuje, tudíž se jedná o zjevnou chybu v psaní, kterou lze podle § 54 odst. 4 ve spojení s § 55 odst. 5 s. ř. s. opravit. Správné označení žalovaného subjektu je ostatně zřejmé i oběma účastníkům řízení, je uvedeno v žalobě a vyplývá též z rozhodnutí, které bylo žalobou napadeno.

Dalším námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud přisvědčil. Vycházel přitom ze své konstantní judikatury, zejména z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 534/2005, www.nssoud.cz. V tomto usnesení Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„[p]řepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví - a stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení - naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Při výkladu mezí práva na spravedlivý proces, stanovených soudním řádem správním (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byly stanoveny. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první.“*

Současně též zdůraznil, že *„[o]dstraňuje-li soud vady žaloby, potom musí žalobce vždy k odstranění těchto vad vyzvat, stanovit mu k jejich odstranění přiměřenou lhůtu a poučit jej jednak o následcích nesplnění této výzvy a jednak o tom, jak má vadu odstranit. Toto poučení přitom musí být konkrétní a diferencované v závislosti na individuální charakteristice žalobce, vůči němuž směřuje.“*

Uvedeným požadavkům krajský soud v projednávané věci nedostál. Dostatečně totiž nezohlednil specifika předmětu daného řízení, ani charakteristiku stěžovatele a jeho matky, ačkoliv mu muselo být zřejmé, že ani jedna z těchto osob nemá právnické vzdělání.

Dospěl-li krajský soud k závěru, že předložená plná moc není dostačující k prokázání oprávnění matky stěžovatele jednat jeho jménem v soudním řízení, bylo povinností soudu formulovat výzvu k předložení plné moci takovým způsobem, aby stěžovatel věděl, jaké náležitosti plná moc postrádá a co by do ní měl doplnit. Nejvyšší správní soud současně podotýká, že na plnou moc udělenou osobou bez právnického vzdělání jiné osobě rovněž bez právnického vzdělání nelze klást stejné nároky jako na

plnou moc udělenou advokátovi. Odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 4 Azs 199/2004 - 95, je tudíž nepřípadný.

Stěžovatel, ani jeho matka nemají právnické vzdělání, proto je omluvitelné, že neumí formulovat plnou moc tak, aby přesně odpovídala očekáváním krajského soudu. Nejvyšší správní soud považuje za rozhodující, že předložené plné moci prokazují vztah zastoupení mezi stěžovatelem a jeho matkou. Zmocnění k zastupování v úředních jednáních je přitom natolik širokým pojmem, že nepochybně zahrnuje i oprávnění zmocněnkyně jednat jménem stěžovatele v soudním řízení proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že předmětem soudního řízení byl přezkum rozhodnutí ve věci příspěvku na péči, tj. dávky podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem vyplácené oprávněné osobě, která je závislá na péči jiné osoby. V projednávané věci se stěžovatel dovolává závislosti na své matce, která o něj pečuje a zastupovala jej i ve správním řízení, což vyplývá z rozdělovníku, podle kterého se žalobou napadené rozhodnutí doručovalo právě matce stěžovatele.

S přihlédnutím k předmětu řízení, rodinnému vztahu mezi stěžovatelem a Mgr. S. S. a k předložené - byť nikoliv perfektní - plné moci Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalobu podanou a podepsanou Mgr. S. S. v zastoupení stěžovatele nelze považovat za návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Z obsahu žaloby a obou plných mocí je totiž zcela zjevné, že stěžovatel svou matku k podání žaloby a zastupování v soudním řízení zmocnil. Stěžovatel navíc jednoznačně projevil vůli k tomu, aby bylo žalobou napadeného rozhodnutí přezkoumáno soudem.

Postup krajského soudu považuje Nejvyšší správní soud za projev přepjatého formalismu, který v konečném důsledku vedl k odepření přístupu stěžovatele k soudu. Napadené usnesení shledal Nejvyšší správní soud nezákonným, a proto jej podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 4 s. ř. s., *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.* V souladu s výše uvedenými závěry bude krajský soud v dalším řízení vycházet z toho, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou.

Nejvyšší správní soud dále připomíná, že stěžovateli ustanovil zástupce z řad advokátů a vztah právního zastoupení trvá i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2081/2010, www.nssoud.cz).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o odměně ustanoveného zástupce rozhodne podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu